

Kitap İnceleme: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller

Mustafa DOLMAZ*¹

¹Sivas Emniyet Müdürlüğü, Türkiye

Gönderilme Tarihi: **Temmuz 2018**

Kabul Tarihi: **Aralık 2018**

Öz:

Sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünlerin kullanımı dersin hedef kazanımlarını gerçekleştirmede büyük önem arz etmektedir. İncelenen bu eser, sosyal bilgiler öğretiminde edebi ürünlerin kullanımı için öğretmenlere ve araştırmacılara rehberlik edecek niteliktedir. Edebi ürünler, sosyal bilgiler kapsamına giren kavramların canlı örneklerini öğrenciye sunmaktadır. Ayrıca bu kitaplar sosyal bilgiler dersi konularını uygulamaya geçirecek anlamlı ve gerçek senaryolar içermektedir. Tüm bunların yanında, sanatsal yönleri bulunduğu için bu kitaplar okuyanı sarmaktadır. Yazarlara göre, romanlar, hikâyeler, gazete, broşür, kitap, dergi, günlük gibi ürünler de dersin bir parçası olmalıdır. Çünkü bu türden materyaller, öğrencilere kavramların keşfinde, örgütlenmesinde, zenginleştirilmesinde yardımcı olduğu gibi, birtakım becerilerin kazanılmasını da kolaylaştırmaktadır. Tüm bölümler incelendiğinde, eserin Sosyal Bilgiler Öğretiminde kullanılabilir kaliteli kaynaklardan biri olduğu ve Sosyal Bilgiler-Edebiyat entegrasyonu konusunda öğretmenlere, araştırmacılara ve lisans/lisansüstü eğitimde öğrenim gören öğrencilere önemli ipuçları verdiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: sosyal bilgiler, edebi ürünler, yazılı materyaller.

Abstract

The use of literary products in teaching social studies is of great importance in achieving the target achievements of the course. This work, which is being examined, will guide teachers and researchers to use literary products in the teaching of social studies. Literary products present live samples of the concepts covered by social studies. In addition, these books contain meaningful and realistic scenarios that will apply social studies lesson topics. Besides these, these books cover the readers because of their artistic aspects. According to the authors, products such as novels, stories, newspapers, brochures, books, magazines, diaries should also be part of the course. Because such materials help students to discover, organize and enrich concepts, and make it easier to acquire some skills. When all sections are examined, it can be said that the work is one of the quality sources for an effective Social Studies Instruction. Moreover, it gives important clues to teachers, researchers and master-doctoral students on social studies-literacy integration.

Keywords: Classroom management, teachers, primary schools, teacher self-sufficiency

*Sorumlu Yazar E-mail: mdolmaz58@gmail.com

Orcid ID: 0000-0002-9420-0331

GİRİŞ

Sosyal bilgiler multidisipliner yapısı sebebi ile farklı disiplinlerle birlikte çalışmayı zorunlu kılmaktadır (Dolmaz, 2018). Dersin hedeflerine ulaşmak için en çok yararlandığı disiplinlerden biri de edebiyattır. Ders içerisinde, programda ön görülen bilişsel, duyuşsal ve devinişsel hedeflerin gerçekleştirilmesi için büyük öneme sahip edebi ürünler sosyal bilgiler – edebiyat entegrasyonunu sağlayan yegâne araçlardır (Öztürk, Keskin ve Otluoğlu, 2014:35). Edebiyat yaşantımıza yeni anlamlar katma gücüne sahip bir anlatım biçimidir. Kurgulanmış bir yaşantıyı sanatçı duyarlılığı ile sunar. Bizi yazarak ya da yaşayarak edindiği başkalarına ait deneyimlere ortak eder. Yani edebiyatta kurmaca bir gerçeklikle karşı karşıya kalınır. Kurmaca bir gerçeklikte iki şey vardır: Hem gerçeklik hem de hayal gücü (Sever, 2015:11-13).

Ata (2000) bahse konu olay çocukların eğitimi ise özellikle değişik bilgi alanları arasındaki etkileşimi sağlayan interdisipliner bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini, bu yaklaşımın öğrenciye hayatı tüm yönü ve rengiyle görme imkânı tanyacağını belirtmiştir.

Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının uygulandığı sınıflardaki öğrenciler için dilsel becerilerin gelişimi ve tarih düşüncesinin gelişimini birbirinden ayrı düşünülemez. Örneğin tarih konuları işlenirken karmaşık ve soyut kavramların öğrenilmesi için öğrencinin gelişmiş dil becerilerine sahip olması gerekir. Yani işlenen dersteki kavramların çocuğun sözcük dağarcığında bulunması gereklidir (Dilek, 2000:50-54).

Sosyal Bilgilerin amaçları doğrultusunda, edebiyat; çağdaş demokratik değerlerle donanmış, yaşadığı çevreye duyarlı, birlikte yaşadığı diğer insanların hakkına saygı duymayı bilen, yaratıcı ve eleştirel düşünebilme yeteneğine sahip, sosyal iletişim becerisi gelişmiş, hak ve ödevlerini bilen bireyler yetiştirmede bir araç olarak kullanılabilir. Sosyal Bilgilerle ilişkisi açısından edebiyat, öğrencinin bireysel yaşamı ve bireysel farklılıklarını dikkate alarak çevre ile olan etkileşimini kolaylaştıran bir yapıdadır. Edebiyatla sosyal bilgiler özellikle birey ve kimlik oluşturmada ortak bir misyona sahiptir (Tekgöz, 2005:2). İnsanların hayat hikâyesini oluşturan unsurların sosyal, iktisadi, tarihi ve kültürel olaylar olduğu, bu olayların da sosyal bilgiler dersine konu olduğu, bu olaylar karşısında insanların duygu, düşünce ve hayallerini de edebiyatın yansıttığı göz önünde bulundurulursa edebiyat ve sosyal bilgilerin bir zincirin ayrılmaz iki halkası olduğu kolaylıkla anlaşılabilir.

Edebî ürünler, sosyal bilgiler dersi kapsamına giren kavramların canlı örneklerini öğrenciye sunmaktadır. Ayrıca bu kitaplar sosyal bilgiler dersi konularını uygulamaya geçirecek anlamlı ve gerçek senaryolar sunarlar. Tüm bunların yanında sanatsal yönleri bulunduğu için okuyanı sarmaktadır (McGowan ve Guzzetti, 1991:40).

Öğretmenlerin pek çoğu, az ya da çok yazılı – sözlü ürünlerden yararlansa da genelde kullanılan materyalin ders kitabı olduğu göze çarpmaktadır. Fakat şu unutulmamalıdır ki ders kitabı zaten asgari bir ihtiyaçtır. Gündelik yaşamımızın bir gerekliliği olan romanlar, hikâyeler, gazete, broşür, kitap, dergi, günlük gibi ürünler de dersin bir parçası olmalıdır. Çünkü bu türden materyaller öğrencilere kavramların keşfinde, örgütleme, rehberlik ve zenginleştirmede yardımcı olduğu gibi bir takım becerilerin kazanılmasını da kolaylaştırmaktadır (Öztürk, Keskin ve Otluoğlu, 2014: 43).

Bu çalışmanın amacı Sosyal Bilgiler öğretiminde önemli rol oynayan edebî ürünler ve yazılı materyallerin sosyal bilgiler dersi içerisinde kullanımına dair önemli bilgiler içeren “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller” isimli eserin tanıtılmasıdır.

YÖNTEM

Kitabın Künyesi

Kitabın Adı: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller

Kitabın Yazarları: Prof. Dr. Cemil Öztürk, Doç. Dr. Sevgi Coşkun Keskin, Rahmi Otluoğlu

Kitabın Baskı Sayısı: 6.Baskı

Kitabın Baskı Yılı, Yeri, Yayınevi: Ağustos 2014, Ankara, Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. Ltd. Şti.

Kitabın kapak Tasarımı: Gürsel Avcı

Dizgi: Gamze Dumlupınar

ISBN: 978-605-364-133-9

Kitabın Bölümleri ve Konuları

Kitap yedi ana bölümden ve bu bölümlerin alt konu başlıklarından oluşmaktadır. Kitabın tüm bölümleri alanında uzman olan öğretmen/akademisyenlerce ele alınarak hazırlanmıştır. Kitabın girişinde yazarlara ait çeşitli bilgilere ulaşmak mümkündür. Prof. Dr. Cemil Öztürk halen Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi/Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü öğretim üyesidir. 2001 yılında profesör ünvanını alan yazar çok sayıda ulusal ve uluslararası derginin bilim kurulu üyesi, bilimsel toplantının (sempozyum, kongre ve çalıştay) düzenleyicisidir. İkinci yazar Doç. Dr. Sevgi Coşkun Keskin Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü öğretim üyesidir ve 2007 yılında doktora derecesini almıştır. Sosyal bilgiler eğitimi, değer eğitimi, müze eğitimi, çevre ve barış eğitimi, program geliştirme konularında çeşitli bilimsel makaleleri bulunmaktadır. Üçüncü yazar Rahmi Otluoğlu 2001 yılında Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tezli yüksek lisans programından mezun olarak bilim uzmanı ünvanı almıştır. Halen Şehit üstegmen Gökhan Yavuz İlk Okulunda öğretmen olarak çalışmaktadır.

Eserin sosyal bilgiler öğretiminde edebî ürünler ve yazılı materyallerin önemini ortaya koymak, Sosyal Bilgiler derslerinde kullanılabilecek edebî türlerin ve diğer yazılı materyallerin ve nasıl kullanılacağına ilişkin çeşitli bilgileri okuyucuya sunmak üzere kaleme alındığı önsöz bölümünde belirtilmiştir. Ayrıca kitabın öğretmen adaylarının kaynak ihtiyacını karşılaması beklenmektedir. Kitabın I-V. bölümleri Prof. Dr. Cemil Öztürk, VI. bölüm Prof. Dr. Cemil Öztürk ve Rahmi Otluoğlu, VII. bölümü ise Doç. Dr. Sevgi Coşkun Keskin tarafından kaleme alınmıştır.

Eser okuyucuya akıcı, sağlam ve bütüncül bir dille oluşturulan bir anlatım sunması yanında Sosyal Bilgiler-Edebiyat Entegrasyonuna dair önemli bilgiler aktarmaktadır. Kitapta Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabilecek edebî ürün ve yazılı materyallere dair açıklamalarda bulunulduktan sonra bu eserlerden örnekler sunulmuştur. Sosyal Bilgiler dersinde kullanılabilecek örnek metinler içermesi eseri kıymetli kılan mühim bir ayrıntıdır.

Kitap ana başlıkları üzerinden incelenirse;

1.Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretimi

Kitabın ilk bölümü 6 ana konu başlığı altında ele alınmıştır. Bu kapsamda Sosyal Bilgilerin tanımı, sosyal bilgilerin yapısı, sosyal bilgiler eğitiminin genel amaçları, sosyal bilgiler öğretiminin tarihsel gelişimi, Türkiye’de sosyal bilgiler öğretiminin bugünkü durumu ve bilgi çağında sosyal bilgiler öğretimi birinci bölümün ana konu başlıklarıdır. Sosyal bilgiler öğretiminin genel amaçları başlığı altında ulusal ve evrensel amaçlara yer verilmiştir. Sosyal bilgiler öğretiminin tarihsel gelişimi konu başlığı altında ise Dünyada ve Türkiye’de sosyal bilgiler öğretiminin gelişimi konularına değinilmiştir. Türkiye’de Sosyal Bilgiler öğretiminin bugünkü durumu incelenirken öğretim programları, hazanım/hedef ve içerik, öğretim uygulamaları, öğrenci tutumları, öğretmenlerin durumu ve programın uygulanmasında karşılaşılan sorunlar alt konu başlıkları ile ele alınmıştır.

2.Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Edebiyat

Bu bölüm, 3 ana başlıktan oluşmaktadır.

İlk başlık olan “Kavramsal Çerçeve” başlığı altında edebiyat, sözlü ve yazılı edebiyat ile çocuk edebiyatı konularına değinilmiştir. İkinci ana başlık “Edebiyat ve Eğitim” başlığıdır ve bu başlıkta edebiyatın eğitim öğretim faaliyetleri içerisindeki yeri ve önemine değinilmiştir. Bu bölümde yer alan üçüncü ve son başlık ise “Sosyal Bilgiler Öğretimi ve Edebiyat” başlığıdır. Burada sosyal bilgilerle edebiyatın entegrasyonu, düşünce gelişimi ve edebiyat, sosyalleşme ve edebiyat konularına yer verilmiştir.

3. Bölüm: Edebî Ürünler ve Yazılı Materyallerin Kullanılması

Bu bölüm, dört ana konu başlığı altında toplanmıştır. Bunlar “Sosyal Bilgilerde Okuma Becerileri”, “Yazılı Materyallerin Kullanılması”, “Dil Becerileri ile Sosyal Bilgileri Entegre Etmeye Yarayacak Stratejiler” ve “Uygun Dil Etkinlikleri” başlıklarıdır. Sosyal bilgilerde okuma becerileri başlığı altında kitap bölümlerinin nasıl kullanılacağı, sözcük dağarcığının ne olduğu ve nasıl geliştirilebileceği, anlama etkinlikleri (ana fikir bulma ve ayrıntıları saptama), örgütleme ve yorumlama konularına değinilmiştir.

“Yazılı Materyallerin Kullanımı” başlığı altında yazılı materyallerin okunması, okuma türleri, materyallerin hangi konularda okunacağına dair okurlara anahtar bilgiler verilmiştir. Öğrencinin okumaya nasıl motive edileceği ve okul kütüphanesinin kullanımına dair hususlara da bu başlık altında yer verilmiştir.

“Dil Becerileri ile Sosyal Bilgileri Entegre Etmeye Yarayacak Stratejiler” isimli başlıkta dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerine dair çeşitli tanımlara yer verilmiş, bu becerilerin nasıl kullanılacağı anlatılmıştır.

Son başlık “Uygun Dil Etkinlikleri” kısmında sosyal bilgiler müfredatına uygun olarak gerçekleştirilecek etkinliklerin öğrencilerin gelişim düzeyine uygun olması ve müfredata uygun bir biçimde entegre edilmesine vurgu yapılmıştır.

4. Bölüm: Öğretimin Planlanmasındaki Kuramsal Zemin

Bu bölüm, toplamda 5 konudan oluşmaktadır.

“Planlamanın Önemi” bölümünde okuldaki eğitim öğretim etkinliklerinden en üst düzeyde verim almanın önemi ve verimli bir eğitim için yapılması gerekenler bu başlık altında detaylı olarak verilmiştir.

“Felsefi Akımlar” konulu ikinci başlıkta daimicilik, esasicilik, ilerlemecilik, yeniden kurmacılık, varoluşçuluk, politeknik eğitim ve programlandırılmış eğitim gibi felsefi akımlar ve eğitime yansımaları hakkında bilgiler verilmiştir.

“Sosyal Bilgiler Öğretim Yaklaşımları” konu başlığı altında sosyal bilgiler öğretiminde geçmişten günümüze var olan yaklaşımlara değinilmiştir. Başlık altında yurttaşlık bilgisi aktarımı olarak sosyal bilgiler, sosyal bilimler olarak sosyal bilgiler ve yansıtıcı inceleme alanı olarak sosyal bilgiler yaklaşımları ve amaçları, kullandıkları yöntem ile kapsamlarına dair detaylı bilgiler tablolar halinde verilmiştir.

“Program Hedefleri/Kazanımları, Strateji, Yöntem ve Teknikler” başlığı altında eğitimin hedefleri sınıflandırılmış, bu hedeflere ulaşmak izlenmesi gereken strateji, yöntem ve tekniklere yer verilmiştir. Hedef, strateji ile yöntem birlikteliğine vurgu yapılmıştır.

Son başlık olan “Çoklu Zeka Kuramı” isimli konu başlığı altında Gardner’a göre çoklu zeka kuramının okullardaki amacının ne olduğu, zeka türleri ve zeka türlerini geliştirebilmek için yapılacak çeşitli etkinliklere yer verilmiştir.

5. Bölüm: Okuma Etkinlikleri İçin Materyal Seçimi

Bu bölümde, 3 ana konu bulunmaktadır.

“Materyal seçimi ve öğrenci düzeyini belirleme” başlığı altında materyal seçiminde nelere dikkat edilmesi gerektiği, materyalin okunabilirliğini değerlendirme ve öğrencilerin değerlendirilmesi konuları üzerinde durulmuştur. Bu başlıkta vurgulanan nokta öğrencilerin okuması için seçilen materyalin öğrencilerin ilgisine, deneyimlerine ve tercihlerine göre belirlenmiş olması gerektiğidir.

“Aşağı seviye gruplar için materyaller” başlığı altında okuma seviyesine uygun materyallerin seçilmesi, öğrencilerin materyal okuma düzeyinin düşük olması durumunda kısa cümleler ve kısa paragraflardan oluşan metinlerin seçimi konusunda tavsiyelerde bulunulmuştur.

Bu bölümün son başlığı “yaşlara göre okuma ilgileri” isimli başlıktır. Bu başlıkta öğrenme ile ilgi arasındaki önemli bağa değinilmiş, öğrencilerin cinsiyetlerine ve yaş gruplarına göre ilgilerinin değişkenlik gösterdiğine vurgu yapılmıştır. Öğrenciye sunulacak materyaller seçilirken bu hususlara dikkat edilmesi gerektiği okuyucuya hatırlatılmıştır.

6. Bölüm: Edebi Türler ve Yazılı Materyaller

Bu bölüm 3 ana başlık ve bunlara bağlı 43 alt başlıktan oluşmaktadır. “Sosyal Bilgiler Öğretiminde Kullanılabilecek Edebi Türler” başlığında sosyal bilgiler dersinde iki edebi türden yararlanılabileceği, bu türlerin sözlü edebiyat ürünleri ve yazılı materyaller olduğu belirtilmiştir. Bu türler: Efsaneler, destanlar, masallar, bilmece, atasözleri, alkış, kargış,

halk hikayeleri, halk şiirleri, şiirler (epik, lirik, dramatik, didaktik ve pastoral şiirler), maniler, menakıpnameler, gazavatnameler, öyküler, tarihi romanlar, gezi yazıları, keşifler, denemeler, makaleler, fıkralar, belgeseller, biyografiler, biyografik romanlar, monografiler, söylevler, tiyatro eserleri, anılar, mektuplar başlıkları altında incelenmiştir. Hemen hemen tüm bu türlerin sosyal bilgiler öğretiminde nasıl kullanılacağına örnekler vererek açıklık getirmiştir.

“Diğer Yazılı/Yardımcı Teknoloji ve Materyaller” başlığı altında ders kitapları, fiş katalogları, atlaslar, dizinler, rehberler, ansiklopediler, bibliyografyalar, dikey dosyalar ve geçici araçların sosyal bilgiler öğretiminde kullanımına değinilmiştir.

“Yazılı Materyallerin Kullanımında Çoklu Ortam ve İnternet” konu başlıklı bölümde hazır paket programlar ve internet isimli elektronik bilgi ağından öğretmenler ve öğrencilerin nasıl yararlanabileceği ve bilgi çağının eğitim öğretim ortamı için sunduğu fırsatlara dair incelemelere yer verilmiştir. Son yıllarda ülkemizde eğitim amaçlı web siteleri oluşturulduğu, pek çok tarihi materyallere ait görsellere bu sitelerden ulaşılabildiği de bu başlıkta değinilen konulardan biridir.

7. Bölüm: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Yazılı ve Sözlü Edebiyat Ürünlerinin Kullanımına Yönelik Örnek Testler

Bu bölümde 6. bölümde bahsedilen edebi ürünlerden bazılarının ders içerisinde örnek kullanımına yer verilmiştir. Örneğin destanlar bölümünde Oğuz Kağan Destanı'na yer verilmiştir. Efsaneler bölümünde Sapanca Efsanesi, biyografiler bölümünde ise Farabi, Harezmi, Ali Kuşçu gibi önemli bilginlerin biyografileri verilmiş, bu ürünlerden elde edilen bilgilerin pekiştirilmesi için çeşitli etkinlik örnekleri yine bu bölümde okuyucunun bilgilerine sunulmuştur.

SONUÇ

Kitaptaki tüm bölümler incelendiğinde, eserin Sosyal Bilgiler Öğretiminde kullanılabilecek kaliteli kaynaklardan biri olduğu, Sosyal Bilgiler-Edebiyat entegrasyonu konusunda öğretmenlere, araştırmacılara ve lisans/lisansüstü eğitimde öğrenim gören öğrencilere rehberlik edecek nitelikte olduğu rahatlıkla söylenilebilir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığınca yayınlanan yeni Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programı incelendiğinde programda var olan ve alan eğitimi kapsamı içerisinde yer alan “Sosyal Bilgilerde Sözlü ve Yazılı Edebiyat” isimli dersin içeriğinin bahse konu eser içeriği ile çok benzeştiği rahatlıkla görülebilir. Sosyal Bilgiler öğretmenliği lisans programının ders içeriği incelendiğinde;

“Mit ve mitin özellikleri; miti oluşturan etmenler; mitin diğer türlerden farkı; destan ve destanın özellikleri; destanı oluşturan etmenler; sözlü ve yazılı destanlar; destanların ortak özellikleri; seyahatname ve gezi yazıları, gezi türü ve seyahatnamenin karşılaştırılması; tarihi romanlar, mitos, keşifler, şiir ve hikâyeler, denemeler ve belgesellerin Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılması ve uygulanması.” konularının ders içeriğini oluşturduğu görülmektedir (URL1).

Yazarlar tarafından kaleme alınan bu eserde de dersin kapsamı içerisinde yer alan, Sosyal Bilgiler öğretiminde kullanılabilecek tüm sözlü ve yazılı edebiyat ürünlerinin özellikleri, diğer edebiyat ürünlerinden farkı ve nasıl kullanılacağı hususlarının detaylı bir biçimde ele

alındığı göze çarpmaktadır. Lisansüstü düzeyde, herhangi bir edebi türün Sosyal Bilgilerde kullanımını üzerine detaylı bir çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için (tez-makale vb...) geniş bir kaynakça sunmaktadır.

Yapılandırmacı yaklaşıma göre hazırlanan öğretim programlarında bireyin öğrenmenin merkezinde olduğu ve öğrenmeyi öğrenmenin eğitimde ön plana çıktığı düşünüldüğünde, bireyin kendi kendine öğrenmesine katkıda bulunacak edebi ürünler ve yazılı materyallerin kullanımının ne denli olduğu bir kere daha anlaşılacaktır.

Şiir, öykü ve roman gibi edebiyat eserleri bize malzemesi tarihsel ve toplumsal gerçekliklerden oluşan ve yazarınca yeniden üretilmiş kurmaca bir dünyanın kapılarını aralamaktadır. Bu eserler, bu yönüyle öğretirken eğlendiren eserlerdir ve öğrencilere daha önce yazarının yaşamış olduğu tecrübelerle ortak olma imkânı tanır. Öğrencilerin hayal gücünü ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirir. İşte tüm bu sebeplerden dolayı Sosyal Bilgiler öğretiminde edebi ürünlerden yararlanmak kaçınılmaz bir zorunluluktur. Ancak araştırmacılar, bazen de öğretmenler edebi ürünlerden ne denli yararlanabilecekleri, edebi ürünleri hangi amaçla ve nasıl kullanabilecekleri konusunda tereddüte düşebilirler. Bu eser, tüm bu konularda okuyana rehberlik edebilecek kıymetli bir eserdir.

KAYNAKLAR

Ata, B. (2000). Tarih öğretiminde bir araç olarak; tarihi romanlar. *Türk Yurdu*, 153-154, 158-165.

Dilek, D. (2000). Öğrencilerde tarih düşüncesinin gelişimi: tarih derslerinde öğrenme ve anlama. *Milli Eğitim Dergisi*, (145), 50-54.

Dolmaz, M. (2018). Sosyal bilgiler öğretiminde tarihsel roman kullanımının yaratıcı yazma becerilerine etkisi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzincan.

McGowan, T., Guzzetti, B. (1991). Promoting social studies understanding through literature-based instruction, *Social Studies*, 82(1), 16-22. Ahmet Doğanay (Çev). *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2003, Cilt:1, Sayı:11, Adana ss. 35-44.

Öztürk, C., Keskin, S. C., Otluoğlu, R., (2014). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebi Ürünler ve Yazılı Materyaller*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

Sever, S. (2015). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Ertem Basın Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.

Tekgöz, M. (2005). İlköğretim 7. sınıf sosyal bilgiler dersinde edebiyat temelli öğretim yönteminin öğrencinin akademik başarısına ve kalıcılığa etkisi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.

Web Kaynakları URL1: http://www.yok.gov.tr/documents/10279/41805112/Sosyal_Bilgileri_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

EXTENDED ABSTRACT

Book Introduction: Sosyal Bilgiler Öğretiminde Edebî Ürünler ve Yazılı Materyaller

Due to the multidisciplinary nature of social studies, it is compulsory to work with different disciplines. Literature is one of the disciplines that social studies best uses to reach its goals. In the course of social studies, literary products have great pre-requisites for the realization of cognitive, emotional and kinetic goals pre-programmed. Literature is a form of expression that has the power to add new meanings to our lives. Literature presents a fictional world with artist sensitivity.

It shares us with experiences that others have gained by writing or living. In other words, we are faced with a fiction reality in literature. Fiction has two things in reality: both reality and imagination.

The development of linguistic skills and the development of historical thinking can not be considered separately for the students in the classrooms where the Social Studies curriculum is applied. For example, in order to learn complex and abstract concepts while history topics are being studied, the student must have advanced language skills.

When all sections are examined this book, it can be said that the work is one of the quality sources for an effective Social Studies instruction. Moreover, it gives important clues to teachers, researchers and master-doctoral students on social science-literacy integration.

The book consists of the following parts:

Chapter One: Social Studies Teaching: This chapter includes titles such as the definition of social studies, general aims of social studies education, historical development and the current state of teaching social studies.

Chapter Two: Social Studies Teaching And Literature: This chapter includes titles such as verbal and written literature, children's literature, social studies teaching and literature, socialization and literature.

Chapter Three: Use of Literary Products and Written Materials: This chapter includes titles such as reading skills in social studies, use of written materials, appropriate language activities.

Chapter Four: Theoretical Ground in The Planning of Teaching: This chapter includes titles as the importance of planning, philosophical movements, approaches to teaching social studies, multiple intelligence theory.

Chapter Five: Material Selection for Reading Activities: This chapter includes titles as material selection and student level determination, basic principles in material selection.

Chapter Six: Literary Genres and Written Materials: In this section, all the materials that can be used in teaching social studies are given in detail.

Chapter Seven: Sample Activities for The Use of Written and Oral Products in Social Studies Teaching: In this section, some examples were given in the use of literary products and written materials.